

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr XXXIII/235/2013
Rady Gminy Niwiska
z dnia 21 czerwca 2013 roku

STRATEGIA
WYRÓWNYWANIA SZANS
EDUKACYJNYCH
W
GMINIE NIWISKA
NA LATA
2013 - 2018

Spis treści

WSTĘP.....	3
OPIS STOSOWANEJ METODY	6
INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKSCIE EDUKACJI, W TYM EDUKACJI MAŁYCH DZIECI.....	9
WYNIKI ANALIZY SWOT.....	22
ANALIZA PROBLEMÓW.....	24
ANALIZA CELÓW	25
PROGRAMY	29
WSPARCIE FINANSOWE PROGRAMOW WYRÓWNYWANIA SZANS EDUKACYJNYCH (FUNDUSZE LOKALNE, REGIONALNE, KRAJOWE, UE).....	35
ZAŁĄCZNIKI.....	37

WSTĘP

Głębokie zmiany społeczne, które rozpoczęły się w 1989r. w Polsce przyniosły między innymi decentralizację systemu zarządzania. Samorzady terytorialne przejęły wiele zadań, na które mają bezpośredni wpływ w środowisku lokalnym. Obowiązkowym zadaniem własnym gminy stało się zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli i szkół podstawowych, a od 1999 r. również gimnazjów.

Gmina, jako organ prowadzący szkoły ma obowiązek:

- zapewnienia właściwych warunków działania szkół, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- wykonywania remontów oraz zadań inwestycyjnych;
- zapewnienia obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej;
- wyposażenia w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, wychowania i innych zadań statutowych szkół.

Są to zadania obszerne i bardzo kosztowne, pochłaniające od wielu lat znaczące środki budżetowe. Dlatego realizowane powinny być we współpracy z partnerami lokalnymi (organizacjami pozarządowymi, pomocą społeczną, ośrodkami kultury, parafią, bibliotekami i in.) w oparciu o wspólnie wypracowane strategie uwzględniające potrzeby społeczności lokalnej i możliwości finansowe gminy, a także dokumenty strategiczne takie jak: Strategia Rozwoju Gminy, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Strategię Rozwoju Edukacji, Strategię Wyrównywania Szans Edukacyjnych i inne.

Strategia wyrównywania szans edukacyjnych na terenie gminy stanowi jedną z podstaw do prowadzenia racjonalnej polityki społecznej, a także wyznacza zadania podmiotom odpowiedzialnym za tworzenie infrastruktury (władze gminy), jakość edukacji (placówki oświatowe), budowanie więzi społecznych i wzmacnianie aktywności lokalnej (organizacji pozarządowej). Warto więc też zadbać o spójność wypracowanej w gminie „Strategii wyrównywania szans edukacyjnych” z programami wychowawczymi placówek oświatowych.

Strategia wyrównywania szans edukacyjnych, w tym edukacji małych dzieci, to plan długofalowego działania władz gminy oraz lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych, z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań, którego

celem jest realizacja potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności, w oparciu o realnie oszacowane, istniejące i potencjalne siły i środki pozostające w dyspozycji gminy.

Strategia zakłada realizację sformułowanych celów strategicznych (głównych) w pięcioletnim horyzoncie czasowym, poprzez wdrożenie przyporządkowanych celom operacyjnym (cząstkowym), konkretnych programów działań.

Realizacja strategii wyrównywania szans edukacyjnych, zakłada korzystanie ze środków publicznych wewnętrznych i zewnętrznych, w tym ze środków UE.

Strategia nie jest dokumentem „zamkniętym”, należy przyjąć, że mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na założenia strategii. Dlatego proces realizacji strategii powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Zdefiniowaniu i analizie najistotniejszych obszarów wymagających wyrównywania szans edukacyjnych oraz ustaleniu celów, będących odpowiedzią na istniejące problemy, towarzyszy w strategii **wyznaczenie mierników**, dzięki którym możliwy jest bieżący monitoring realizacji oraz bilans końcowy.

Strategia wyrównywania szans edukacyjnych na terenie gminy składa się z następujących elementów:

- analiza stanu zastanego,
- określenie silnych i słabych stron edukacji w gminie, szans i zagrożeń,
- zdefiniowanie priorytetów,
- określenie celów strategicznych,
- określenie celów operacyjnych,
- przypisanie celom operacyjnym konkretnych programów wraz z miernikami,
- wyznaczenie instytucji odpowiedzialnych za realizację programów,
- określenie źródeł finansowania programów.

Realizacja strategii przez gminę zakłada istnienie **zgody społecznej** co do realizacji założonych celów. Dlatego pożądanym jest aby z projektem dokumentu zapoznało się jak najwięcej mieszkańców gminy. Metodologia zastosowana przy budowaniu niniejszej strategii uwzględnia możliwie szeroki udział mieszkańców gminy poprzez:

1) zaproszenie do udziału w warsztatach liderów lokalnych i rodziców oraz przedstawicieli kluczowych instytucji i organizacji pozarządowych;

2) przeprowadzenie konsultacji społecznych po opracowaniu projektu strategii. Ma to na celu doprowadzenie do akceptacji społecznej podjętych prac i przyjętych założeń.

Strategia, w zaproponowanym kształcie, jest nie tylko wizją wyrównania szans edukacyjnych w gminie, w tym szans małych dzieci, ale i swoistym planem inwestycyjnym. Musi więc stanowić integralną część innych dokumentów niezbędnych dla planowego rozwoju gminy jak Strategia Rozwoju Gminy, „Studium rozwoju i uwarunkowań przestrzennych” oraz „Wieloletniego planu inwestycyjnego”.

Posiadanie strategii wyrównywania szans edukacyjnych na terenie gminy stanowi ważną pomoc w zakresie ubiegania się o środki zewnętrzne. Gmina może wykazać w czytelny sposób istnienie struktury logicznej rozwiązania istniejących problemów oraz wykluczenie bieżących uwarunkowań politycznych, gospodarczych czy związanych z kadencyjnością władz gminnych.

Gminna strategia wyrównywania szans edukacyjnych powinna być koherentna ze strategią rozwoju edukacji gminy, powiatu i województwa oraz uwzględniać priorytety bieżących i planowanych programów wsparcia rozwoju lokalnego. Wykazaniu tej zgodności poświęcony jest ostatni rozdział dokumentu.

OPIS STOSOWANEJ METODY

1. Informacje wstępne

Wypracowanie podstaw strategii wyrównywania szans edukacyjnych w gminie odbyło się podczas spotkań warsztatowych z przedstawicielami różnych grup mieszkańców: władz Gminy Niwiska, tj. Wójta Gminy Niwiska, Sekretarza Gminy Niwiska, pracowników Urzędu Gminy w Niwiskach, Radnych Rady Gminy Niwiska, Sołtysów, Rodziców, Dyrektorów Szkół Podstawowych i Gimnazjum, nauczycieli wychowania wczesnoszkolnego, pracowników Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Niwiskach, przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszenia Wieś Przyjazna Dzieciom, mieszkańców zainteresowanych zwiększaniem szans rozwojowych dzieci i młodzieży.

W czasie spotkań w dniach 26.02.2013r., 27.02.2013r., zostały zaplanowane badania ankietowe wśród mieszkańców, dotyczące szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z gminy Niwiska. Wyniki badań zostały przedstawione w raporcie, będących załącznikiem do dokumentu opracowanej strategii wyrównywania szans edukacyjnych na lata 2013-2018.

Na podstawie wyników badań oraz dyskusji pomiędzy uczestnikami seminarium, została przeprowadzona analiza silnych i mocnych stron edukacji w gminie oraz szans i zagrożeń zewnętrznych (tzw. analiza SWOT), jak również zostały sprecyzowane cele **strategiczne** i operacyjne.

2. Podstawowe informacje o metodzie SWOT

Analiza SWOT została wykorzystana jako kompleksowa metoda służąca do badania otoczenia edukacji w gminie oraz analizy wewnętrznych zależności w tym obszarze. Analiza SWOT jest oparta na prostym schemacie klasyfikacji: wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą sytuację edukacji, w tym edukacji małych dzieci, dzieli się na;

- zewnętrzne w stosunku do edukacji, w tym edukacji małych dzieci i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na edukację, w tym edukację małych dzieci i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania przedstawionych podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- zewnętrzne pozytywne – szanse,
- zewnętrzne negatywne – zagrożenia,
- wewnętrzne pozytywne – mocne strony,
- wewnętrzne negatywne – słabe strony.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu wymienionych czterech grup czynników, opisanie ich wpływu na rozwój edukacji w gminie, a także możliwości osłabiania lub wzmacniania siły ich oddziaływania. Zderzenie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami edukacji w gminie pozwala na określenie jej pozycji strategicznej, a także może być źródłem ciekawych rozwiązań.

W przeprowadzonej analizie SWOT została dokonana identyfikacja *czynników kluczowych*, które mogą mieć decydujący wpływ na przyszłość edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci.

3. Podstawowe informacje o metodzie ZOPP (planowanie ukierunkowane na cel)

Istotą metody planowania ukierunkowanego na cel jest założenie, że informacje i wiedza potrzebna do opracowania strategii wyrównywania szans edukacyjnych w gminie istnieje, ale poszczególne jej elementy są nieuporządkowane i rozproszone w różnych instytucjach i organizacjach.

Lokalni liderzy

Merytoryczną rolę w wypracowaniu strategii wyrównywania szans edukacyjnych w gminie odgrywali lokalni liderzy, włączeni do zespołu planującego na podstawie posiadanego doświadczenia, wiedzy i reprezentatywności.

Osoba i rola moderatora

Moderator był osobą z zewnątrz kierującą pracami zespołów w trakcie warsztatów. Rola moderatora polega na kierowaniu dyskusją, porządkowaniu wypowiedzi, utrwalaniu wyników dyskusji.

Główne zasady metody ZOPP

Podstawową formą dyskusji podczas trwania spotkań warsztatowych z przedstawicielami mieszkańców było planowanie w grupie, które pozwala na uzyskanie maksymalnego efektu.

Ważny był zatem odpowiedni wybór faktycznych liderów będących reprezentantami istotnych dla gminy środowisk.

Etapy w procesie planowania

1. Identyfikacja *czynników warunkujących szanse edukacyjne* na terenie Gminy Niwiska.
2. Ustalenie *problemów podstawowych* dla wyrównywania szans edukacyjnych w gminie, w tym edukacji małych dzieci.
3. Przeanalizowanie *przyczyn i skutków* tych problemów.
4. *Analiza celów* powstaje na bazie hierarchii problemów (opis stanu po rozwiązaniu problemów).
5. *Planowanie projektu* (działań prowadzących do osiągnięcia przyjętych celów):
  - opracowania szkicu działań,
  - formułowania najważniejszych założeń dotyczących sposobu działania,
  - określenia mierników realizacji,
  - określenia osób, bądź instytucji odpowiedzialnych za realizację.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKSCIE EDUKACJI, W TYM EDUKACJI MAŁYCH DZIECI

Gmina Niwiska leży w województwie podkarpackim i zajmuje południowo - zachodnią część reaktywowanego w 1999 roku powiatu kolbuszowskiego.

Gmina Niwiska usytuowana jest w północno - zachodniej części województwa podkarpackiego w powiecie kolbuszowskim. Nasza gmina wchodzi w skład Mielecko - Kolbuszowsko - Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W skład gminy wchodzi 9 sołectw, tj.: Niwiska, Hucina, Przyłek, Kosowy, Siedlanka, Trześń, Zapole, Hucisko i Leszcze. Gmina Niwiska zajmuje obszar 9505 ha, w tym lasy stanowią 46% ogólnej powierzchni gminy. Pod względem powierzchni zajmowanej przez lasy Gmina Niwiska sytuuje się na pierwszym miejscu w powiecie kolbuszowskim.

Teren gminy Niwiska z uwagi na znaczny stopień zalesienia, niskie zaludnienie, brak przemysłu i niewielkie zanieczyszczenie środowiska, należy do jednych z najbardziej atrakcyjnych turystycznych obszarów północnej części województwa podkarpackiego. Przebiegająca przez naszą gminę droga wojewódzka relacji Mielec - Kolbuszowa - Leżajsk oraz szereg dróg powiatowych przyczynia się do rozwoju turystyki w naszej gminie.

Przez gminę przebiegają dwa szlaki turystyczne oraz trzy szlaki pielgrzymkowe.

Mapa 1. Podział administracyjny gminy Niwiska

Gmina Niwiska graniczy z pięcioma gminami: od północy i wschodu z Cmolasem i Kolbuszową leżącymi na terenie powiatu kolbuszowskiego, od południa z Ostrowem - gminą powiatu ropczycko - sędziszowskiego, a od zachodu - z Przeclawiem i Mielcem wchodzącymi w skład powiatu mieleckiego.

Mapa 2. Gmina Niwiska na tle województwa podkarpackiego

Gmina Niwiska jest najmniejszą gminą powiatu kolbuszowskiego. Liczy też najmniej mieszkańców - ludność gminy to 6045 osób. Daje to gęstość zaludnienia nieco powyżej 57 osób na 1 km²; należy ona w powiecie kolbuszowskim do najniższych. Struktura ludności Gminy charakteryzuje się równowagą między liczbą kobiet i liczbą

mężczyzn, przy czym w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym występuje znaczna przewaga kobiet, natomiast w młodszych grupach wiekowych przeważają mężczyźni.

Według podziału administracyjnego w skład gminy wchodzi 9 sołectw, tj. Hucina, Hucisko, Kosowy, Leszcze, Niwiska, Przyłęk, Siedlanka, Trześć i Zapole.

Gmina Niwiska w całości położona jest w granicach Kielecko – Kolbuszowsko - Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, z czystymi wodami i powietrzem nasyconym żywicą. Okoliczne lasy zasobne są w zwierzynę i runo leśne. Przez gminę wyznaczone są dwa szlaki turystyczne. Przebiega tędy atrakcyjna trasa samochodowo-motocyklowa.

Z uwagi na znaczny stopień zalesienia, niskie zaludnienie, brak przemysłu i niewielkie zanieczyszczenie środowiska, należy do jednych z najbardziej atrakcyjnych turystycznie obszarów północnej części województwa podkarpackiego. Rozwojowi turystyki sprzyja tu także rozwinięta sieć dróg o nawierzchni utwardzonej, którą tworzy droga wojewódzka nr 875 relacji Mielec – Kolbuszowa - Leżajsk oraz 11 dróg powiatowych relacji:

- Ostrowy Tuszowskie - Przyłęk,
- Kosowy – Trzęsówka - Cmolas,
- Kosowy – Siedlanka - Niwiska
- Niwiska – Kamionka - Sędziszów Małopolski,
- Trześć – Domatków - Bukowiec,
- Tuszyma – Niwiska - Kolbuszowa,
- Ostrowy Tuszowskie – Trzęsówka - Siedlanka,
- Mielec - Rzochów - Przyłęk,
- Blizna – Leszcze - Przedbórz,
- Niwiska – Hucisko - Huta Przedborska,
- Nowa Wieś – Zapole – Hucisko.

Dowóz dzieci do szkół na terenie Gminy Niwiska jest finansowany ze środków budżetu gminy. Gmina pokrywa koszty usługi dowozu dzieci do szkół na terenie Gminy jak i uczniów do szkół specjalnych.

Ogólny stan dróg na terenie Gminy Niwiska jest dobry.

Tab.1. Liczba dzieci dowożonych do szkół na terenie Gminy Niwiska.

Nazwa szkoły	Miejscowość, z której są dowożone dzieci do szkoły	Liczba dzieci dowożonych do szkoły przez autobus szkolny
Szkoła Podstawowa w Niwiskach	Niwiska, Trześń, Hucina	53
Szkoła Podstawowa w Hucinie	-	0
Szkoła Podstawowa w Przyłęku	-	0
Szkoła Podstawowa w Kosowach	Kosowy	12
Szkoła Podstawowa w Siedlance	-	0
Szkoła Podstawowa w Trześni	-	0
Szkoła Podstawowa w Hucisku	Zapole, Leszcze, Hucisko	21
Gimnazjum w Niwiskach	Niwiska, Hucina, Przyłek, Kosowy, Siedlanka, Trześń, Zapole, Leszcze, Hucisko	156

Tab. 2. Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych rocznikach z podziałem na sołectwa Gminy.

Sołectwo	2008	2009	2010	2011	2012
Niwiska	26	12	20	5	15
Hucina	10	5	8	11	6
Przyłek	8	13	13	12	11
Kosowy	3	9	5	9	5
Siedlanka	17	9	11	11	11
Trześń	10	9	5	5	4
Hucisko	9	1	1	1	4
Leszcze	3	0	4	4	7
Zapole	3	5	2	2	3
Razem	89	64	73	61	66

Na terenie Gminy Niwiska funkcjonuje:

- **6 szkół podstawowych:**

1. Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Niwiskach
2. Szkoła Podstawowa w Hucinie (prowadzona przez Stowarzyszenie Wieś Przyjazna Dzieciom)
3. Szkoła Podstawowa w Przyłęku
4. Szkoła Podstawowa w Kosowach im. Stefana Olszowego

5. Szkoła Podstawowa w Siedlance
  6. Szkoła Podstawowa w Trześni
  7. Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Hucisku
- **1 gimnazjum:**
    1. Gimnazjum Publiczne im. Św. Królowej Jadwigi w Niwiskach
  - **7 oddziałów przedszkolnych** funkcjonujące przy Szkołach Podstawowych dla dzieci w wieku 5-6 lat,
  - **Punkty przedszkolne (przedszkola) w:**
    1. Punkt Przedszkolny PROMYCZEK w Hucisku – prowadzony przez Stowarzyszenie PROMYK,
    2. Przedszkole KRAINA RADOŚCI w Hucinie – prowadzone przez Stowarzyszenie Wieś Przyjazna Dzieciom,
    3. Punkt Przedszkolny PUCHATEK w Przyłęku – prowadzony przez Stowarzyszenie PUCHATEK,
    4. Niepubliczny Punkt Przedszkolny A-B-C 1-2-3 w Trześniu – prowadzony przez osobę fizyczną.

Tabela 3. Charakterystyka sytuacji w Gminie Niwiska

EDUKACJA	2008/09	2009/10	2010/11
Złobki ogółem	-	-	-
w tym oddziały złobkowe	-	-	-
Miejsca w złobkach	-	-	-
Dzieci przebywające w złobkach w ciągu roku	-	-	-
Placówki wychowania przedszkolnego	7	8	7
w tym przedszkola	-	-	-
Miejsca w przedszkolach	-	-	-
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	92	90	99
w tym w przedszkolach	-	-	-
Szkoły podstawowe	7	7	7
Uczniowie szkół podstawowych	415	427	406
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	247	216	219
Uczniowie przypadający na 1 komputer przeznaczony do użytku uczniów z dostępem do Internetu w szkołach:			
podstawowych	8	7	7
gimnazjalnych	21	18	18
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach:			
podstawowych	53	58	58
gimnazjalnych	12	12	12

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2010 r.:

0— 2 lata	209
3— 6 lat	227
7—12 lat	416
13—15 lat	251

Subwencja oświatowa w gminie wyniosła w 2010 r. (w tys. zł)

4555,6

Biblioteki i filie	2
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	742
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	20

Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi w 2010 r. wyniosły **58 461,42 zł**

UDZIAŁ BENEFICJENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W LICZBIE LUDNOŚCI OGÓLEM W 2010 R.

Udział beneficjentów pomocy społecznej w % ogółu ludności w 2010 r. w powiecie wynosił **13%** natomiast w gminie **19%**

Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej stanowiły **19%** wydatków gminy w 2010 r.

ZASOBY MIESZKANIOWE NA 1000 LUDNOŚCI W 2010 R.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w 2010 r. wyniosła **87,6 m²**.

Wydatki na gospodarkę mieszkaniową stanowiły w 2010 r. **1%** ogółu wydatków budżetu gminy.

OCHRONA ZDROWIA W 2010 R.

LEŚNICTWO W 2010 R.

Lasy publiczne w ha	3255
w tym własność gminy	40,9
Lesistość w %	45,6

OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W 2010 R.

Liczba oczyszczalni ścieków	1
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w t	245,6

Tabela 4. Obraz Statystyczny Gminy Niwiska na tle innych Gmin

GMINA WIEJSKA NIWISKA NA TLE GMIN POWIATU I WOJEWÓDZTWA W 2010 R.																													
Lokata gminy w powiecie 5 124 Lokata gminy w województwie																													
WYSZCZEGÓLNIENIE GMINY	Ludność na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn*	Saldo migracji na 1000 ludności	Dochody własne budżetów gmin		Środki pozyskane z budżetu Unii Europejskiej na 1 mieszkańca		Wydatki budżetów gmin	Obsługa długu publicznego*	Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc*	Czytelnie bibliotecznych na 1000 ludności	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania		Przebiegła powierzchnia użytkownika w kaniach w zasobach mieszkaniowych na 1 osobę	Odsiek ludności korzystającej z instalacji			Podmioty zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności											
				na 1000	na 1000	na 1000	na 1000					obiekty	udzielone noclegi		wodociągowej	kanalizacyjnej	gazowej												
CMOLAS	5	124	3	17	4	150	4	56	4	76	3	85	5	69	2	61	-	-	6	158	2	39	1	61	4	98	4	138	
DZIKOWIEC	6	129	2	13	2	148	2	40	1	20	4	86	1	8	6	112	1	55	3	89	4	56	2	68	6	133	6	157	
KOLBUSZOWA	1	44	6	130	3	95	1	67	5	83	6	148	3	32	1	13	1	55	1	54	5	59	4	98	1	47	1	33	
MANDAN KRÓLEWSKI	3	117	4	26	5	110	6	158	3	51	2	42	1	24	3	74	1	55	2	72	6	70	3	74	2	73	2	124	
NIWISKA	3	117	4	26	1	48	3	149	1	34	3	49	2	73	5	96	-	-	2	99	1	7	6	127	3	83	3	133	
RANIŻÓW	2	109	1	3	4	107	5	152	-	5	98	5	93	4	43	4	76	-	-	4	127	3	40	5	113	5	131	5	143

Ze względu na charakter publikacji pominięto wyjaśnienia, szczegółowe uwagi i notki dotyczące metodyki, źródeł informacji itp. zamieszczone w innych publikacjach Urzędu Statystycznego. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach.

a Najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1, natomiast największa – jako ostatnia lokata spośród zestawionych jednostek.

WIĘCEJ DANYCH: Bank Danych Lokalnych www.stat.gov.pl/bdl

Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do szkół na terenie gminy Niwiska w roku szkolnym 2012/2013 (bez dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych)

Nazwa szkoły	Liczba dzieci w roku szkolnym 2010/2011	Liczba dzieci w roku szkolnym 2011/2012	Liczba dzieci w roku szkolnym 2012/2013
Szkoła Podstawowa w Niwiskach	97	100	99
Szkoła Podstawowa w Hucinie	23	14	21
Szkoła Podstawowa w Przylęku	57	58	66
Szkoła Podstawowa w Kosowach	48	48	46
Szkoła Podstawowa w Siedlance	87	94	80
Szkoła Podstawowa w Trzeźni	47	45	51
Szkoła Podstawowa w Hucisku	47	45	35
Gimnazjum w Niwiskach	219	194	203
Razem	625	598	601

W Gminie Niwiska funkcjonuje Biblioteka w Niwiskach oraz filia w Siedlance. Do podstawowego zakresu działania Bibliotek należy:

- Gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych,
- Zaspokajanie potrzeb informacyjnych, edukacyjnych oraz samokształceniowych mieszkańców
- Prowadzenie form pracy z czytelnikiem służących popularyzowaniu książki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego gminy,
- Podejmowanie działań wynikających z potrzeb środowiska lokalnego.

Ochrona zdrowia jest zapewniana przez: Gminny Ośrodek Zdrowia w Niwiskach oraz NZOZ KRO-MED w Siedlance. W/w podmioty świadczą usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz pielęgniarskiej opieki długoterminowej. Placówki posiadają kontrakty z NFZ.

Na terenie Gminy Niwiska działa:

- 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, tj. w każdym sołectwie,
- Ludowy Klub Sportowy Hucina w Hucinie Staszówce,
- Ludowy Klub Sportowy „Zacisze” Trzeźń,
- Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Kosowy,

- Ludowy Klub Sportowy „Marmury” Przylęk,
- Ludowy Klub Sportowy „Błękitni” Siedlanka
- Uczniowski Klub Sportowy „Niwa” Niwiska,
- Uczniowski Klub Sportowy „Gryf „ w Trześni,
- Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Niwiska,
- Stowarzyszenie PROMYK w Hucisku,
- Stowarzyszenie TRZEŚNIACY,
- Stowarzyszenie Wieś Przyjazna Dzieciom w Hucinie,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych KOS w Kosowach,
- Stowarzyszenie PUCHATEK w Przylęku
- Lokalna Grupa Działania Lasovia,
- Szkolne koło „CARITAS”
- Harcerstwo (Niwiska, Trześć)
-

W strukturze funkcjonalno – przestrzennej województwa podkarpackiego gmina Niwiska położona jest w strefie produkcji rolniczej, w obszarze wymagającym wzmocnienia gospodarki towarowej. Pod względem poziomu rozwoju gospodarczego gminę Niwiska zalicza się do grupy gmin charakteryzujących się poziomem niskim.

W strukturze sieci osadniczej miejscowość Niwiska, siedziba władz gminnych jest ośrodkiem o znaczeniu lokalnym, pełniącym funkcje administracyjno – usługowe na rzecz mieszkańców gminy w zakresie usług podstawowych.

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego województwa zakłada dla gminy podstawową funkcję rolniczą (baza żywicielska i w mniejszym stopniu baza surowcowa) i jako uzupełniające: funkcję turystyczno – rekreacyjną związaną z położeniem gminy w obszarze chronionego krajobrazu, oraz funkcję usługowo – produkcyjną w oparciu o lokalne surowce i zasoby naturalne m.in. drewno.

Ze względu na rolniczy charakter gminy, rośnie zapotrzebowanie na przedsięwzięcia gospodarcze w zakresie przetwórstwa nieskażonych produktów rolnych, a ze względu na walory turystyczne, na tworzenie gospodarstw agroturystycznych.

Na terenie gminy Niwiska, w miejscowości Trześć prowadzone jest gospodarstwo agroturystyczne „Przy Grobli”. Położone jest na obrzeżach Trześnia, przy drodze łączącej Trześć z Siedlanką.

Największym zakładem produkcyjnym jest Zakład Obróbki Kamienia "ROGALA" w Przyłęku. Oprócz tego funkcjonuje Gmina Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" z piekarnią oraz Spółdzielnia Kółek Rolniczych. Ogółem zarejestrowanych jest około 165 podmiotów gospodarczych zajmujących się różnymi usługami i handlem. Brak jest natomiast dużych zakładów przemysłowych, co powoduje wysokie bezrobocie. Stosunkowo wysoki, chociaż trudny do oszacowania jest również obserwowany odsetek osób emigrujących czasowo lub na stałe w celach zarobkowych – m.in. do Francji, Włoch czy do Stanów Zjednoczonych. Jest to zjawisko szczególnie nasilone wśród młodzieży, która po ukończeniu edukacji nie może znaleźć pracy w samej gminie, ani w okolicy.

Niwiska są centrum administracyjnym oraz ośrodkiem życia gospodarczego i kulturalnego gminy. W miejscowości tej siedzibę mają: Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Urząd Pocztowy w budynku wspólnym z Domem Strażaka, Gminny Ośrodek Zdrowia, jedyne w gminie Gimnazjum Publiczne oraz Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki zlokalizowany w zabytkowym dworze.

Każde sołectwo, za wyjątkiem Zapola i Leszcz posiada szkołę podstawową, natomiast na potrzeby całej gminy, w momencie wdrażania reformy szkolnictwa utworzono jedno Gimnazjum Publiczne, które mieści się na wspólnym obiekcie ze Szkołą Podstawową w Niwiskach.

Praktycznie cała Gmina posiada infrastrukturę wodociągową oraz gazową. od 2004 roku została wybudowana kanalizacja w Niwiskach, Trześni, Hucinie, Przyłęku, Kosowach, Siedlance wraz z oczyszczalnią ścieków. W kolejnych etapach sieć będzie rozbudowywana w pozostałych wsiach. W każdym z sołectw działa również Ochotnicza Straż Pożarna zaspokajająca potrzeby gminy w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Jedną z działalności prowadzonych przez samorząd Gminy Niwiska jest także rozwój sportu i kultury fizycznej, jego popularyzacja wśród dzieci i młodzieży oraz mieszkańców gminy. Zarejestrowanych jest 7 Klubów Sportowych, które prężnie działają i osiągają dobre wyniki głównie w rozgrywkach piłki nożnej. Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty sportowe:

- Hala sportowa w miejscowości Niwiska,
- „Moje boisko Orlik 2012” w Niwiskach,
- Obiekt sportowy w miejscowości Trześć z dwoma płytami boisk sportowych do gry w piłkę nożną,
- Boisko sportowe z szatnią w Przyłęku,
- Boisko sportowe z szatnią w Siedlance, w budowie sala gimnastyczna przy szkole podstawowej,
- Boisko sportowe z szatnią w Hucinie,
- Boisko sportowe w Leszczach,
- Boisko sportowe Zapolu,
- Boisko sportowe Hucisku,
- Boisko sportowe w Kosowach.

Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki swym zasięgiem obejmuje wszystkie miejscowości położone na terenie gminy - prowadzi naukę gry na instrumentach muzycznych, kółka zainteresowań, zajęcia z komputerem, kurs prawa jazdy, oraz organizuje wystawy plastyczne, konkursy, turnieje sportowe, zabawy i dyskoteki, imprezy okolicznościowe artystyczne i inne.

Biblioteka w Niwiskach i w Siedlance również działa na wysokim poziomie. Księgozbiór jest sukcesywnie uzupełniany i selekcyonowany. Oprócz wypożyczania książek i prowadzenia czytelnicy Biblioteki organizują: imprezy czytelnicze, konkursy, wystawy tematyczne i stałe zajęcia z dziećmi. Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteki w zakresie upowszechniania kultury i organizowania imprez ściśle współpracuje także z Urzędem Gminy, stowarzyszeniami, Szkołami Podstawowymi, OSP, Kołem Gospodyń Wiejskich oraz innymi organizacjami społecznymi.

Wśród mieszkańców aktywnie działających w życiu społecznym i współpracujących z GOKiB oraz promujących naszą Gminę są skrzypkowie: Jan Marzec z Kosów i Władysław Pogoda z Huciny. Jan Marzec od 16 roku życia gra na skrzypkach, jest twórcą kapeli Niwa z Niwisk. Przez wiele lat był Dyrektorem Gminnego Ośrodka Kultury w Niwiskach. Władysław Pogoda ze wsi Hucina jest od lat jednym z najpopularniejszych na Podkarpaciu ludowych skrzypków. To postać niezwykle medialna, zachowująca przy tym autentyczny sposób ludowego muzykowania. Skupia wokół siebie ludzi, którzy potrafią

wspólnie zachować autentyczny styl ludowego grania. Ma w swoim dorobku wiele prestiżowych nagród na skalę regionalną i krajową, nagrywa płyty, na których nie tylko gra ale też śpiewa.

Finansowanie edukacji w gminie Niwiska w 2012 roku

1. Wydatki wykonane w dziale 801 (szkoły podstawowe, gimnazja, dowożenie uczniów)
  - wydatki bieżące – 6.135.829,00 zł
  - wydatki majątkowe- 600.000,00 zł
2. wydatki wykonane w dziale 85401 (świetlica szkolna) – 0,00 zł
3. subwencja oświatowa otrzymana przez gminę- 5.050.172,00 zł
4. wyprawki szkolne – 27.780,00 zł
5. stypendia socjalne – 164.952,00 zł
6. dotacja na punkty przedszkolne – 171.791,00 zł
7. dotacja na szkołę podstawową w Hucinie – 231.467,00 zł

Finansowanie edukacji w gminie Niwiska w 2013 roku

1. Wydatki wykonane w dziale 801 (szkoły podstawowe + gimnazja, dowożenie uczniów)
  - wydatki bieżące – 6.006.777,00 zł
  - wydatki majątkowe- 685.500,00 zł
2. wydatki wykonane w dziale 85401 (świetlica szkolna)- 8.000,00 zł
3. subwencja oświatowa otrzymana przez gminę- 5.160.672,00 zł
4. wyprawki szkolne – 30.000,00 zł
5. stypendia socjalne – 180.000,00 zł
6. dotacja na punkty przedszkolne – 240.920,00 zł
7. dotacja na szkołę podstawową w Hucinie – 291.952,00 zł

IDENTYFIKACJA CZYNNIKÓW WARUNKUJĄCYCH SZANSE EDUKACYJNE I ŻYCIOWE

Czynniki wpływające na szanse edukacyjne i życiowe

- Współpraca między instytucjami
- Środki finansowe przeznaczane w państwie, województwie, gminie na edukację
- Zamożność rodzin (wystarczające środki na edukację)
- Emigracja mieszkańców
- Praca sezonowa młodzieży
- Współpraca między szkołą a domem.
- Korzystne położenie komunikacyjne
- Bliskość do szkoły
- Dostęp do oferty edukacyjnej i kulturalnej
- Dostęp do obiektów sportowych
- Kontakt ze środowiskiem naturalnym
- Promowanie talentów
- Oferta zajęć dodatkowych/pozalekcyjnych
- Poziom wykształcenia rodziców
- Świadomość rodziców
- Rywalizacja sąsiedzka/ambicje rodziców
- Wdrażanie dzieci do prac domowo-gospodarczych
- Czas poświęcany dzieciom
- Współodpowiedzialność za mienie społeczne
- Wychowanie przez instytucje/wpływ instytucji na dzieci
- Liczba dzieci w klasach
- Atrakcyjne metody nauczania
- Dostęp do nowoczesnych technik
- Czerpanie modeli/dobrych praktyk z innych narodowości, społeczeństw
- Kontrola społeczna, wymiana informacji o tym, co się dzieje we wsi, w gminie
- Akceptowanie lokalnych inicjatyw przez mieszkańców
- Wzajemny szacunek, autorytety lokalne

- Zagrożenia cywilizacyjne (narkotyki, grupy przestępcze)

WYNIKI ANALIZY SWOT

Analiza SWOT powstała w ramach spotkań dyskusyjnych z przedstawicielami różnych środowisk gminy:

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
EDUKACJI W GMINIE: <ul style="list-style-type: none"> • Dobrze wyszkolona kadra pedagogiczna • Wystarczająca ilość szkół • Dobra współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym • Dobra współpraca między instytucjami, gminą, stowarzyszeniami • Wystarczający dostęp do komputerów i Internetu w szkołach • Mało liczne klasy – możliwość zastosowania indywidualizacji nauczania • Zapewniony dojazd • Jest bezpiecznie w szkołach • Dzieci w oddziałach przedszkolnych, szkołach czują się dobrze • Dobra letnia baza sportowa • Promowanie talentów	EDUKACJI W GMINIE: <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca infrastruktura sportowo-sanitarna (toalety, sale gimnastyczne) • Za mała oferta zajęć pozalekcyjnych • Brak oferty pozalekcyjnej w części miejscowości • Niewystarczająca ilość wyposażenia i pomocy dydaktycznych • Mała gotowość udziału do udziału w dodatkowej ofercie wśród dzieci i młodzieży • Brak specjalistycznych pracowni w szkołach (przyroda) w podstawówkach • Klasy łączone • Mało środków finansowych na realizację specjalistycznych zajęć dla dzieci wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci mają chęci poznawcze • Starania władz gminy o polepszenie sytuacji edukacyjnej • Dla dzieci niepełnosprawnych jest zapewniony dowóz z opieką do szkół wskazanych przez rodziców. • Współpraca z podmiotami poza gminą mającymi ofertę dla osób niepełnosprawnych • Współpraca Gminy z parafią w Niwiskach i organizacjami pozarządowymi dotycząca działań na rzecz osób niepełnosprawnych 	
<p style="text-align: center;">SZANSE</p> <p style="text-align: center;">EDUKACJI W GMINIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na edukację, kulturę itp. 	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA</p> <p style="text-align: center;">EDUKACJI W GMINIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoka emigracja • Szttywność Karty Nauczyciela • Zbyt niska subwencja oświatowa • Wysokie bezrobocie • Brak możliwości technicznych do korzystania z Internetu na całym terenie gminy • Rejonizacja (środki na edukację) – nasze dzieci mają utrudnioną możliwość korzystania z oferty poza gminą

ANALIZA PROBLEMÓW

1. Informacje ogólne

Analiza problemów jest etapem budowania strategii rozwoju edukacji, w tym edukacji małych dzieci, który ma na celu ich identyfikację. Problemy muszą dotyczyć całej gminy, winny więc posiadać charakter globalny, w ostateczności muszą dotyczyć większej czy istotnej części rozpatrywanej społeczności.

Analiza problemów polega na zrealizowaniu następującego ciągu zdarzeń:

- określenie problemów występujących w danej sytuacji, na danym terenie, muszą to być problemy konkretne, istniejące „*tu i teraz*” zapis nie może dotyczyć problemów przyszłych, takich które mogą zdarzyć się w przyszłości,
- dokonanie analizy problemów oraz ustalenie istniejących między nimi związków przyczynowo-skutkowych,
- zobrazowanie powyższych związków przyczynowo - skutkowych przy pomocy schematu blokowego.

2. Spis zidentyfikowanych problemów

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW OGRANICZAJĄCYCH SZANSE EDUKACYJNE	
Czynniki	Ilość wskazań
Brak możliwości technicznych do korzystania z internetu na całym terenie gminy	-
Niewystarczająca infrastruktura sportowo-sanitarna (toalety, sale gimnastyczne)	2
Niewystarczająca ilość wyposażenia i pomocy dydaktycznych	1
Brak specjalistycznych pracowni w szkołach (przyroda) w podstawówkach	1
Klasy łączone	6
Za mała oferta zajęć pozalekcyjnych	-
Brak oferty pozalekcyjnej w części miejscowości	-
Mała gotowość udziału do udziału w dodatkowej ofercie wśród dzieci i młodzieży	-
Mało środków finansowych na realizację specjalistycznych zajęć dla dzieci wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej	3
Wysoka emigracja	2
Wysokie bezrobocie	-
Zbyt niska subwencja oświatowa	8
Sztywność Karty Nauczyciela	-
Rejonizacja (środki na edukację) – nasze dzieci mają utrudnioną możliwość korzystania z oferty poza gminą	-

ANALIZA CELÓW

1. Metodyka określania misji i celów strategicznych

Sporządzona uprzednio analiza SWOT oraz tzw. tablica problemów i lista czynników wpływających na szanse edukacyjne dają punkt wyjścia do sformułowania misji dla edukacji gminy w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych oraz określenie celów strategicznych umożliwiających jej osiągnięcie.

Istnieje kilka generalnych możliwości w określaniu celów strategicznych. Przy ich definiowaniu można oprzeć się na:

- atutach i szansach edukacji gminy - będą to wówczas cele możliwe do realizacji bez wymogów dużych zmian,
- słabościach i szansach gminnej edukacji - realizacja celów w tym przypadku będzie wymagała dużej mobilizacji środków i zdecydowanych działań
- atutach i zagrożeniach edukacji w gminie- cele zdefiniowane w ten sposób będą wybiórcze, ze świadomym pominięciem niektórych dziedzin działalności gdyż tego wymagać będzie możliwość ich realizacji
- słabościach i zagrożeniach edukacji w gminie - cele defensywne, wymagające skupienia się tylko na kilku modernizowanych dziedzinach.

Nakreślone cele powinny w sposób bezpośredni lub pośredni neutralizować większość problemów przedstawionych w tablicy.

Określono trzy cele strategiczne. Pozwala to uniknąć zbyt dużego rozdrobnienia mogącego skutkować późniejszymi problemami w realizacji.

2. Dążenie strategiczne edukacji w gminie

Wizja rozwoju edukacji w gminie w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych, w tym edukacji małych dzieci, jest szerokim zbiorem pomysłów jej mieszkańców, dotyczącym przyszłego jej rozwoju, funkcjonowania w gminie, pozytywnych zmian - wizję można scharakteryzować zdaniem „edukacja naszych oczekowań”.

Została określona wizją absolwentów gminnej edukacji (młodzież kończąca gimnazjum).

Wizja absolwenta gminnej edukacji:

- Wiedza o otaczającym świecie,
- Ma ukierunkowane zainteresowania i hobby, ma określony cel na przyszłość,
- Umie czytać ze zrozumieniem. Chce i lubi czytać,
- Jest odpowiedzialny za siebie i za swoją grupę społeczną,
- Ma poszanowanie dla tradycji i kultury i przyrody,
- Jest uczciwy,
- Jest kreatywny,
- Potrafi się komunikować i współpracować w grupie, potrafi uczyć się od innych,
- Posiada zdolność dostosowania się do sytuacji, spryt bez cwaniactwa,
- Posiada kulturę osobistą która wyraża się przez szacunek do najbliższej rodziny, starszych i niepełnosprawnych,
- Tolerancja dla innych osób,
- Przestrzega norm społecznych.

Misja jest natomiast zwięzłym ujęciem najważniejszych założeń wizji - w formie krótkiego zapisu.

Spotkania warsztatowe z przedstawicielami różnych środowisk z terenu gminy dają możliwość skonkretyzowania wizji wyrównywania szans edukacyjnych, w tym edukacji małych dzieci, jako obszaru o charakterze kluczowym, z zaznaczeniem roli wyrównywania szans edukacyjnych w rozwoju gminy w aspekcie ekonomicznym i społecznym.

Ostateczny zapis misji:

Wyrównywanie szans edukacyjnych w Gminie Niwiska polega na zapewnieniu warunków wszechstronnego rozwoju dzieci o różnym stopniu zdolności, statusie materialnym i miejscu zamieszkania. Chcemy wykorzystać potencjał wszystkich grup społecznych dążąc do ukierunkowania zainteresowań dzieci i określenia przez nich celu na przyszłość z poszanowaniem innych osób, lokalnej tradycji i kultury.

3. Główne obszary działania (cele strategiczne).

Cele strategiczne mają za zadanie wyznaczenie głównych obszarów działań, na jakich chcemy się skupić się na przestrzeni najbliższych 5 lat, aby móc osiągnąć zwiększenie

szans edukacyjnych, w tym edukacji małych dzieci. Przedstawione poniżej obszary powinny bazują przede wszystkim na atutach samej gminy, oraz aktualnych szansach ujętych w analizie SWOT,

Jako zasadnicze obszary działań w gminie Niwiska zostały przyjęte:

- I. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych**
- II. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia**
- III. Zapewnienie pomocy specjalistycznej dla dzieci i rodzin**

Cele strategiczne edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci

Cel 1: Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych

Uzasadnienie wyboru celu 1: W związku z małą ilością godzin zajęć pozalekcyjnych lub ich całkowitym brakiem istnieje pilna potrzeba wprowadzenia: zajęć wyrównawczych, których celem będzie wspieranie uczniów z trudnościami w nauce, zajęć rozwijających skierowanych do uczniów uzdolnionych, których celem będzie rozwój zainteresowań i zdolności dzieci, a także zajęć o charakterze specjalistycznym, np. logopedycznych.

Cel 2: Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia

Uzasadnienie wyboru celu 2: Przede wszystkim cele ten wiąże się z nakładami finansowymi. Środki z budżetu gminnego są ograniczone, dlatego kierunkiem, jaki trzeba obrać jest pozyskiwanie środków pozabudżetowych (dotacji, grantów, itp.), które będą przeznaczone na pomoce dydaktyczne, infrastrukturę. Brak zaplecza technicznego w dużym stopniu rzutuje na pracę nauczycieli, a tym samym oddziałują na poziom nauczania w placówkach oświatowych.

Cel 3: Zapewnienie pomocy specjalistycznej dla dzieci i rodzin

Uzasadnienie wyboru celu 3: Coraz więcej dzieci ma zaburzenia mowy, problemy z koncentracją i inne zaburzenia, które w ogromnej mierze stanowią przeszkodę w życiu codziennym, nauce, itp. Brak wystarczającego zaplecza specjalistów w placówkach oświatowych, tj. pedagogów, logopedów, psychologów powoduje utrwalanie niewłaściwych nawyków, postaw i wad – co powoduje zaburzenia emocjonalne, społeczne, odtrącenie od społeczeństwa. Praca logopedy, psychologa, czy pedagoga z dzieckiem może w pełni

wyeliminować lub zniwelować zaburzenia już w najmłodszych latach dziecka i dać mu możliwie jak najlepszy start w życiu.

4. Cele operacyjne

Każdemu z celów strategicznych przyporządkowanych jest kilka celów operacyjnych (krótkoterminowych). Są one określone w ten sposób, aby ich realizacja przyczyniała się w sposób bezpośredni lub pośredni do osiągnięcia celu głównego (strategicznego). Może się zdarzyć, że analogiczne lub bardzo zbliżone cele operacyjne będą służyć realizacji różnych celów strategicznych - nie jest to żaden błąd w założeniach, należy raczej przyjąć za oczywiste nakładanie się obszarów działań i niemożliwość ich ścisłego rozgraniczania. Cele operacyjne mogą zostać uszeregowane w tabelach - odpowiadającym założonym celom strategicznym. Propozycje celów operacyjnych mogą zostać przedstawione na spotkaniach dyskusyjnych z mieszkańcami, gdzie następuje omówienie i ostateczny wybór.

Cel strategiczny I:	
Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych	
Lp.	Cele operacyjne
1	Funkcjonowanie szkolnych świetlic
2	Funkcjonowanie świetlic wiejskich
3	Zapewnienie różnorodnych zajęć dla dzieci – funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w ramach projektu „SUWAK”
4	Rozszerzenie oferty bibliotek i ośrodka kultury
Cel strategiczny II:	
Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia	
Lp.	Cele operacyjne
1	Pozyskiwanie środków zewnętrznych
2	Zapewnienie zajęć pozalekcyjnych (grupy zabawowe)
3	Warsztaty dla rodziców prowadzone przez specjalistów
4.	Doposażenie i modernizacja obiektów szkolnych
Cel strategiczny III:	

Zapewnienie pomocy specjalistycznej dla dzieci i rodzin	
Lp.	Cele operacyjne
1	Diagnoza potrzeb dzieci i rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia
2	Poszerzanie specjalistycznego wsparcia adresowanego do dzieci niepełnosprawnych i mających trudności rozwojowe
3	Promowanie talentów i wspieranie dzieci szczególnie utalentowanych

PROGRAMY

Realizacja przedstawionych powyżej celów operacyjnych będzie przebiegała etapami. Szczegółowe programy służące realizacji strategii wyrównywania szans edukacyjnych w gminie przedstawione są poniżej:

CEL OPERACYJNY 1.1. Funkcjonowanie szkolnych świetlic

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Diagnoza potrzeb zakresu i charakteru działalności świetlic szkolnych	Wnioski z badań	Gmina Niwiska Dyrektorzy szkół	2014	jst
Sporządzenie raportu i przedstawienie wniosków	Raport	Zespół koordynujący	2014 - 2018	jst
Wyznaczenie kierunków działań	Raport	Zespół koordynujący	2014 - 2018	jst
Powstanie i funkcjonowanie świetlic szkolnych	6 utworzonych świetlic szkolnych	Gmina Niwiska Dyrektorzy szkół	2014 - 2018	jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 1.2. Funkcjonowanie świetlic wiejskich

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Diagnoza potrzeb zakresu i charakteru działalności świetlic wiejskich, Sporządzenie raportu i przedstawienie wniosków, wyznaczenie kierunków działań	Wnioski z badań	Gmina Niwiska Dyrektorzy szkół Sołtysi	2014	jst
Funkcjonowanie świetlic wiejskich	9 utworzonych świetlic szkolnych	Gmina Niwiska Sołtysi	2014 - 2018	jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 1.3. Zapewnienie różnorodnych zajęć dla dzieci – funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w ramach projektu „SUWAK”

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Funkcjonowanie PWD w ramach projektu „SUWAK”	6 rodzajów zajęć pozalekcyjnych	Gmina Niwiska	2014-2018	Jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 1.4. Rozszerzenie oferty bibliotek i ośrodka kultury

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Rozpoznanie potrzeb	Wnioski z badań ankietowych	Gmina Niwiska GOKiB	2014	jst
Rozszerzenie oferty bibliotek i ośrodka kultury (konkursy, wystawy, turnieje, festyny, grupy taneczne, kółka zainteresowań – plastyczne, teatralne,	Ilość zajęć pozalekcyjnych	Gmina Niwiska GOKiB	2014 - 2018	GOKiB, Jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 2.1. Pozyskiwanie środków zewnętrznych

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Aplikowanie o środki pozabudżetowe	Liczba złożonych wniosków	Gmina Niwiska Stowarzyszenia	2014 - 2018	jst, środki zewnętrzne
Realizacja Projektów	Ilość realizowanych wniosków	Gmina Niwiska Stowarzyszenia	2014 - 2018	jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 2.2. Zapewnienie zajęć pozalekcyjnych (grupy zabawowe)

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Utworzenie grup zabawowych dzieci do 3 lat	Utworzenie 2 grup zabawowych	Gmina Niwiska GOKiB Szkoły podstawowe	2014-2018	jst, środki zewnętrzne
Szkolenie kadry Grup Zabawowych	Przeszkolenie co najmniej 3 nauczycielek	Gmina Niwiska GOKiB Szkoły podstawowe	2014 - 2018	jst, środki zewnętrzne
Wyłonienie liderów (rodziców do grup zabawowych)	Przeszkolenie co najmniej 3 rodziców	Gmina Niwiska GOKiB Szkoły podstawowe	2014 - 2018	jst

CEL OPERACYJNY 2.3. Warsztaty dla rodziców prowadzone przez specjalistów

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w formie warsztatów	Co najmniej 2 warsztaty w ciągu roku	Gmina Niwiska	2014 - 2018	jst, środki zewnętrzne
Organizacja spotkań uświadamiających możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej	Co najmniej 2 spotkania w ciągu roku	Gmina Niwiska	2014 - 2018	jst

CEL OPERACYJNY 2.4. Doposażenie i modernizacja obiektów szkolnych

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Budowanie/remont placów zabaw, boisk	9 placów zabaw i 9 boisk	Gmina Niwiska Sołectwa	2014 - 2020	Jst, środki zewnętrzne Fundusz sołecki
Modernizacja obiektów szkolnych	8 zmodernizowanych obiektów szkolnych	Gmina Niwiska	2014 - 2018	Jst, środki zewnętrzne
Doposażenie placówek oświatowych i bibliotek	8 doposażonych placówek	Gmina Niwiska GOKiB	2014 - 2018	Jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 3.1. Diagnoza potrzeb dzieci i rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Powołanie zespołu do przeprowadzenia diagnozy	Zarządzenie Wójta Gminy	Gmina Niwiska	2014 - 2015	jst
Zaplanowanie sposobu, przeprowadzenie diagnozy, opracowanie wyników	Wyniki badań ankietowych	Gmina Niwiska	2014 - 2015	jst
Sporządzenie raportu i przedstawienie wniosków	raport	Zespół koordynujący	2014 - 2015	jst
Wyznaczenie kierunków działań	raport	Zespół koordynujący	2014 - 2015	jst

CEL OPERACYJNY 3.2. Poszerzanie specjalistycznego wsparcia adresowanego do dzieci niepełnosprawnych i mających trudności rozwojowe

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Wzbogacenie oferty specjalistycznego wsparcia zgodnie z wynikami diagnozy	30% liczby osób, które skorzystały ze wsparcia	Gmina Niwiska GOPS	od 2014	jst
Zatrudnienie specjalistów (logopedy, psychologa, rehabilitanta)	Dwóch specjalistów na Gminę	Gmina Niwiska GOPS	2014-2018	Jst, środki zewnętrzne
Realizacja programów specjalistycznych	Raport zespołu monitorującego (raz w roku)	Gmina Niwiska GOPS	2014 - 2018	Jst, środki zewnętrzne

CEL OPERACYJNY 3.3. Promowanie talentów i wspieranie dzieci szczególnie utalentowanych

Działanie	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram - lata realizacji	Źródła finansowania
Diagnoza potrzeb dzieci zdolnych	Raport z diagnozy	Gmina Niwiska SP, GP	2014-2018	jst
Organizacja kół zainteresowań dla dzieci zdolnych	Organizacja 3 kół zainteresowań	Gmina Niwiska SP, GP	2014-2018	Jst, środki zewnętrzne
Organizacja i uczestnictwo w konkursach	100% szkół uczestniczących w konkursach	Gmina Niwiska SP, GP	2014 - 2018	Jst, środki zewnętrzne

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Realizacja strategii przez Gminę zakłada istnienie **zgody społecznej** co do realizacji założonych celów. Dlatego podjęto działania, aby z projektem dokumentu zapoznało się jak najwięcej mieszkańców gminy. Po opracowaniu projektu strategii zostały zaplanowane konsultacje społeczne w miesiącu maju 2013r. Sposób przeprowadzenia: ogłoszenie o konsultacjach społecznych w okresie 17-27 maja 2013r. - na stronie internetowej: www.niwiska.pl. www.mamzdanie.org.pl, spotkania w 9 sołectwach Gminy Niwiska. W spotkaniach wzięło udział 85 osób łącznie z wszystkich sołectw. W trakcie konsultacji nie zgłoszono uwag.

WSPARCIE FINANSOWE PROGRAMOW WYRÓWNYWANIA SZANS EDUKACYJNYCH (FUNDUSZE LOKALNE, REGIONALNE, KRAJOWE, UE)

RELACJA MIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU EDUKACJI W GMINIE A PRIORYTETAMI PRZYJĘTYMI PROGRAMACH WSPIERAJACYMI EDUKACJĘ I INNYCH DOKUMENTACH

Przedstawione w poprzednim rozdziale programy działań muszą być finansowane w znacznej mierze z pozyskanych środków zewnętrznych. Sama gmina nie jest w stanie podźwignąć kosztów zadań związanych z wyrównywaniem szans edukacyjnych. Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania - zarówno ze środków UE jak i budżetu Państwa (poprzez różne instrumenty finansowe) stawia jako pierwszy warunek spójność zapisanych w strategii celów i programów z przyjętymi priorytetami i obszarami działań programów wsparcia edukacji. Organizacja tego rozdziału powinna zostać podporządkowana klasyfikacji funduszy charakterystycznych dla 4 poziomów organizacji systemów wsparcia.

Są to:

- fundusze lokalne
- fundusze regionalne
- fundusze krajowe
- fundusze europejskie.

Zaprezentowane w części szczegółowej linie finansowania powinny zostać podporządkowane przejrzystemu systemowi prezentacji, który obejmuje m.in.: kategorie środków, ich aktywność w latach 2013 - 18, najczęściej stosowane formy przekazania, podmiotu umowy/beneficjanta, udziału własnego, celu programu, priorytetów, założonych do uzyskania produktów i rezultatów, przyjętych procedur, grupy docelowej/beneficjentów ostatecznych programu. Siatka kilkudziesięciu źródeł i ich omówienie powinna uwzględniać system informacji pozyskanych od profesjonalistów, biegłych w ich stosowaniu w warstwie planowania przedsięwzięć, wdrażania projektu, jego sprawozdawania etapowego,

monitorowania, ewaluacji oraz rozliczania. Wskazania powinny zostać uzupełnione subiektywną oceną stopnia trudności danego funduszu, dokonaną przez praktyków, w skali od najłatwiejszego (1) do najtrudniejszego (5).

Przedmiotowa strategia jest zgodna z:

- Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007 - 2013;
- Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007- 2020
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013
- Programem rozwoju edukacji na obszarach wiejskich na lata 2008-2013;
- Planami Odnowy Miejscowości Gminy Niwiska;
- Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2007-2013 Stowarzyszenia LASOVIA;
- kierunkami i celami strategicznymi zawartymi w Strategii Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2007-2015;
- celami Wojewódzkiego Wieloletniego Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podkarpackiego;
- projekt ten jest spójny z Strategią Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015 – Obszar 3.2: Infrastruktura sportowa;
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niwiska na lata 2009-2019.

ZAŁĄCZNIKI

- 1. Raport z diagnozy dotyczący szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Gminy Niwiska.**